

12: ПК по ОНЧ

12.01.16.

ДО
ВЕЛИКОТЪРНОВСКИЯ
ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

	ОБЩИНА В.ТЪРНОВО пош. код 5000
РЕГИСТРАЦИОНЕН ИНДЕКС И ДАТА	
09-851 11.01.2016	

	ВЕЛИКОТЪРНОВСКИ ОБЩИНСКИ СЪВЕТ
РЕГИСТРАЦИОНЕН ИНДЕКС И ДАТА	
Вх. № 232 / 11.01.2016	

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

от Даниел Димитров Панов

Кмет на Община Велико Търново

Относно: Приемане на Програма за дейността на народните читалища в Община Велико Търново през 2016 година

УВАЖАЕМИ ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,

Във връзка с чл. 26а от Закона за народните читалища (ЗНЧ), представям на Вашето внимание Програма за дейността на народните читалища в община Велико Търново през 2016 година. Съгласно ЗНЧ е необходимо да се създаде организация и да се поемат конкретни финансови ангажименти от Великотърновския общински съвет и общинската администрация за изпълнение на програмата на базата на сключени договори между Кмета на Община Велико Търново и ръководителите на читалищните настоятелства.

Предвид гореизложеното, предлагам Великотърновският общински съвет да вземе следното

РЕШЕНИЕ:

На основание чл. 21, ал. 1, т. 23 от ЗМСМА и чл. 21 и чл. 26а, ал. (1) и (2) от ЗНЧ

1. Приема Програмата за дейността на народните читалища в община Велико Търново през 2016 година, като събития и чествания могат да се добавят по всяко време на годината, без финансово обезпечаване от страна на Общината.

2. Финансирането по предложенията на читалищните ръководства да се осигури с разчетените средства по утвърдения бюджет на Общината за 2016 година.

Приложение: Програма за дейността на народните читалища в Община Велико Гърново през 2016 година.

ДАНИЕЛ ПАНОВ

Кмет на Община Велико Гърново

ПРОГРАМА НА ДЕЙНОСТИТЕ НА НАРОДНИТЕ ЧИТАЛИЩА В ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО ЗА 2016Г.

Годишната програма за развитие на читалищната дейност в Община за 2016 година се създава в изпълнение на чл. 26а, ал.1 и ал 2 от Закона за народните читалища, въз основа на направените от читалища в общината предложения за дейността им през 2016 година и е съобразена със стратегическите цели за развитие на общината.

Изготвянето на годишната програма за развитие на читалищната дейност в община цели обединяване на усилията за по нататъшно развитие и укрепване на читалищата като важни обществени институции, реализиращи културната идентичност на общината, региона и страната и да се засили обществената роля на читалищата като традиционни културни, образователни и информационни центрове.

Изпълнението на годишната програма има за цел съхраняването на културните ценности и създаване на нови.

Тя подпомага организирането и реализацията на комплекса от дейности и съдействия за повишаване активността на читалищните настоятелства с цел създаване на благоприятна среда за всички възрастови групи, ползващи услугите на народните читалища в Община Велико Търново. Програмата за развитие цели да се промени визията и мисията на народните читалища. Като културно просветни организации, обединили в себе си традиции и съвременност, те са потенциал за въздействие в приоритетни сфери на общественоекономическото развитие на общината, както и с възможност да откликнат на актуалните културно-просветни, информационно-консултантски и социални потребности на гражданското общество.

В община Велико Търново съдебно регистрирани съобразно измененията на ЗНЧ от 2009г. са 36 читалища. Те са вписани и в Регистъра на народните читалища към Министерството на културата. Читалищата са самостоятелни юридически лица - традиционни самоуправляващи се български културно-просветни сдружения в населените места, които изпълняват задачи от държавната и общинската културна политика.

Съобразно ЗНЧ, читалищата в община Велико Търново предоставиха своите планове за дейност през настоящата 2016 година, включващи прояви от местен, общински и национален характер.

Целите на народните читалища, визирани в ЗНЧ, са да задоволяват потребностите на гражданите, свързани със:

1. Развитие и обогатяване на културния живот, социалната и образователната дейност в населеното място, където функционират
2. Запазване на обичаите и традициите на българския народ;
3. Разширяване на знанията на гражданите и приобщаването им към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата;
4. Възпитаване и утвърждаване на националното самосъзнание;
5. Осигуряване на достъп до информация.
6. Партниране на местното самоуправление в развитието на обществените и културни процеси

За постигане на целите читалищата извършват основни дейности, като:

1. Уреждане и поддържане на библиотеки, читални, фото-, фоно-, филмо- и видеотеки, както и създаване и поддържане на електронни информационни мрежи;
2. Развиване и подпомагане на любителското художествено творчество;
3. Организиране на школи, кръжоци, курсове, клубове, кино и видеопоказ, празненства, концерти, чествания и младежки дейности;
4. Събиране и разпространяване на знания за родния край;
5. Създаване и съхраняване на музейни колекции съгласно Закона за културното наследство;
6. Предоставяне на компютърни и интернет услуги

Дейностите са подчинени на заложените в закона цели, православния български календар и традиционно - битова обредност. Те са елемент от културния календар на общината, като читалищата са съорганизатори на част от тях.

По дейност I - „Културен живот и приобщаване гражданите към достиженията на науката, изкуството и културата”

1. Задача на читалищата е предоставяне на безплатно библиотечно обслужване на населението, периодична инвентаризация на книжния фонд на читалищните библиотеки, поддържане на създадените регистри съгласно изискванията на Закона за обществените библиотеки и Наредбата, обогатяване на библиотечния фонд, представяне на нови книги и творци, организиране на творчески срещи, концерти, образователни лектории, юбилейни чествания, създаване на клубове, кръжоци, школи, сбирки и др

Юбилейни годишнини през 2016 г. ще отбележат:

НЧ „Искра“ -120г.

НЧ „Напредък“ с.Шемшево -105г.

НЧ „Михайловски“ -95

НЧ „Просвета“ В. Вода -90г

НЧ „В.Левски“ – 85г

НЧ „Съзнание“ - 80г

НЧ „Нов живот“ с.Малчовци“-70г

2. Читалищата са организатори на тържествените чествания на официални празници / 3 март, 24 май, 6 септември, 22 септември, 1 ноември и др./, исторически събития, юбилей, бележити дати и личности/

През 2016г. проявите им преминават под знака на 160 годишнината на читалищното дело в България.

3. В Община Велико Търново функционират един професионален ансамбъл и 66 читалищни любителско-творчески формации, участващи на всички форуми от общински, национален или международен характер, съобразно жанровата им определеност.

4. Народните читалища оповестяват и популяризират творческите си достижения чрез местните и национални медии и социалните мрежи, като по този начин правят

приобщават обществото към развиваните от тях дейности в областта на културата и социалния живот.

Дейност II – „Запазване обичаите и традициите и утвърждаване на националното самосъзнание”

А

В читалищата функционират един професионален и 34 любителски колективи за фолклор, чиято дейност е да събират, съхраняват и представят националното фолклорно богатство в различните му жанрови форми

- На Общинския празник за изворен фолклор **„Че се пролет пукнала” на 23 април** в читалище „Светлина“ с.Хотница ще се представят 16 читалищни групи за автентичен фолклор от с.Самоводене, Хотница, Ресен, Ново село, с.Леденик, Плаково, Беляковец, Пушево, Вонеща вода, Дебелец, Церова кория, Велчево, Пчелище, Миндя

- Обработеният фолклор се представя на Общинския празник на народното песенно изкуство **„Сладкопойна чучулига” на 16 април** в НЧ ”Напредък” с.Шемшево от 16 народни хора към читалищата в Самоводене, Присово, Шемшево, Беляковец, Ново село, Дебелец, Дичин, Леденик, Русаля, Пчелище, Церова кория, Пчелище, Килифарево, Балван, Миндя, Момин сбор и др.

- На празника на старата градска песен **„Засмяна пролет - 2015” на 1 април** в читалище „Съгласие” гр.Дебелец се представят 16 групи за градски песни от читалищата в Арбанаси, Момин сбор, Ветринци, Беляковец, Ново село, Велико Търново, Дичин, Русаля, Дебелец, Шереметя, Шемшево, Самоводене, Церова кория, Пчелище, Беляковец, Миндя

- Танцовият фолклор се представя от фолклорните състави на читалищата в с.Самоводене, Церова кория, „Искра”, Леденик, Пчелище, Ресен, Шемшево на Общинския празник на фолклорното танцово изкуство във Велико Търново на **20 април**.

- Читалищните танцови клубове участват в Националния фолклорен фестивал за любителски клубове **„Болярско надиграване”**

- Фолклорните колективи участват в национални фестивали и събори на народното творчество, конкурси и други значими общински, национални и международни форуми. Те са гръбнакът на традиционната проява **„Голямото търновско хоро”** на 22 септември

Б

Читалищата продължават да развиват и традиционните жанрове като театрално и хорово изкуство.

- Читалищни състави участват в Общинския хоров празник на **11 май 2015г.** в гр.Велико Търново /читалище „Искра”, „Надежда”/,

- В общинския театрален празник **„Златната завеса”** в читалище „Извор” с.Самоводене се включват читалищата от Самоводене, Дебелец, Килифарево, Церова кория.

- Водещите театрални формации /Дебелец и Самоводене/ представляват общината в международните театрални конкурси в Тополовград и Каварна, както и на национални театрални фестивали

В

Партньорство с общината и институциите , инициране на значими прояви и форуми с национално и международно значение

- Читалище „Извор” с.Самоводене е инициатор и съорганизатор с Община Велико Търново на Националния фестивал на детското театрално творчество „Малкият принц”, чието единадесето издание е на **5-8 май 2016г.** в МДТ ”К.Кисимов” гр. Велико Търново

- Читалище „Ил. Драгостинов” с.Арбанаси е организатор в партньорство с Община Велико Търново и кметство с.Арбанаси на . Националния фолклорен конкурс „Насред мегдана в Арбанаси” на **4 и 5 юни**

- Читалище „Надежда“ е домакин на национален филмов фестивал

„В Дворците на морската, старата и новата столици на България“

- НЧ „Напредък“ Килифарево е организатор на второто издание на националния конкурс за хумористичен фолклор **„Усукано по килифарски“** през м.септември в партньорство с общината

Читалищата осъществяват местни творчески проекти и инициативи със заинтересуваните институции-кметства, младежки клубове, творчески формации, женски дружества и др. относно културното възпитание на децата и подрастващите , стимулирайки творческите им възможности /музика, фолклор, традиционни и иновативни приложни изкуства, танц, краезнание, литература, изобразително изкуство и др./

Подчинени на Дейност - 2 са проявите, организирани от читалищата и свързани с традиционния битов и православен календар-отпразнуване на Васильовден, Йорданов и Ивановден, Бабинден, Трифон Зарезан, Заговезни, Благовещение, Лазаровден, Цветница, Великден, Гергьовден, Петровден, Спасовден , Еньовден, Никулден, Игнажден, Димитровден, Коледа.

Задача на читалищата е опазването на фолклора и традиционното народно богатство, създаване условия за тяхното развитие и популяризиране, като елемент от програмите на културния туризъм

По традиция селищните празници /сборове/ са на храмовите празници и в организацията им основна е ролята на местните читалища съвместно с кметствата и кметските наместничества.

Читалищата създават етнографски сборки и музейни колекции с характерни за бита и историята на общността предмети. Такива има в Хотница, Велчево, Дичин, Русаля, Дебелец, Пчелище, Ново село, Килифарево и др.

По дейност III – Информационно и библиотечно обслужване

Законът задължава читалищата да извършват безплатно информационно обслужване на гражданите, изграждане на компютърни зали и центрове.

Интернет центрове функционират в Ресен, Дичин, Шереметя, Дебелец, Килифарево, Пчелище, „Надежда“, Балван, Арбанаси

Във връзка с тази дейност е и реализацията на проекта „Глобални библиотеки”, по който работят читалищата в Дебелец и Килифарево, Балван, Ресен , Дичин, Арбанаси.

Читалищните библиотеки са длъжни да дават възможност на жителите по места да имат безплатен достъп до библиотечния фонд, както и задължително да осигурят абонамент поне един местен и национален ежедневник. Задължение на настоятелствата

е ежегодното обогатяване и обновяване на библиотечния фонд чрез покупка и дарения, съобразно Закона за обществените библиотеки.

Дейност IV – Младежки дейности

Читалищата е нужно да създават условия за приемственост на традицията и обновяването и с адекватни за съвременното прояви, задоволяващи исканията на младите хора - клубове по интереси , кръжоци, школи по музика и танци и др. Тяхна задача е да привлекат в творческите формации млади хора, съпричастни на читалищното дело, които чрез социалните мрежи да общуват и популяризират читалищното дело.

По тази дейност продължават активно да работят читалищата в Самоводене, Ресен, Церова кория, Дебелец, „Искра”, „Надежда”, Шемшево, Балван , Шереметя , Арбанаси , Буковец , Кладни дял и др. , на чиято територия функционират 32 клуба по интереси.

V. Организационни дейности.

- Институционално укрепване на основание настъпилите промените в Закона за народните читалища и влезлия в сила Закон за обществените библиотеки и Наредбата към него.

- С цел повишаване административния капацитет на читалищните работници и ръководства е необходимо и участието им в организирани от Община Велико Търново, МК и други институции обучителни семинари, кръгли маси, дискусии, работни срещи по проблемите на читалищата с цел повишаване компетенциите на кадровия персонал за развитие на читалищното дело, споделяне на положителни практики при реализиране на типовете дейности, черпене от опита на водещи културни институции в национален и международен план. През юни 2016г домакин на такъв обучителен семинар е НЧ „Народна просвета“ с. Ресен

- Популяризиране и рекламиране на читалищните дейности чрез включване в месечния културен афиш на общината, отразяване в медиите и социалните мрежи в интернет. Търсене на медийни партньорства за популяризиране на значими форуми от национален и регионален характер

- Формиране на читалището като социално значимо място за общуване и контакти, реализиране на успешни социални практики и дарителски акции, повишаване на ролята на читалищата за социална и културна интеграция на различни социални и етнически общности, инициране на доброволческа дейност, работа с различни възрастови групи, работа с хора с увреждания и осигуряване на достъп на тези хора до дейността на читалището.

- Участие в местното самоуправление и процесите на развитие на гражданското общество чрез разработване на проекти по програма Местни инициативи , участие в разработването на местни стратегии и превръщане на читалищата във фактор на обществен диалог и обществените форуми.

- Кандидатстване по програми и проекти за осигуряване на допълнителен финансов ресурс за реализиране на читалищните дейности.

- Осъществяване на партньорства и връзки с институции, учебни заведения, културни институти и организации от неправителствения сектор за реализиране на съвместни инициативи

- Читалищните настоятелства са длъжни да поддържат и съхраняват в изряден вид изискуемата от ЗНЧ документация /протоколни, заповедни, инвентарни книги, договори, актове за собственост, счетоводно-платежна документация и др./

Дейност VI. - Поддръжка на материалната база

С решение на Общинския съвет е отстъпено правото на безвъзмездно ползване върху сгради общинска собственост на 29 читалища в изброените селища -Беляковец, Велчево, Ветринци, Водолей, Войнежа, Вонеща вода, Дичин, Килифарево, Кладни дял, Леденик, Миндя, Момин сбор, Никюп, Ново село, Пушево, Присово, Пчелище, Плаково, Ресен, Русаля, Самоводене, Хотница, Церова кория, Шемшево, Шереметя, Малчовци, Големаните, Малки чифлик, Буковец

Собствен сграден фонд притежават „Искра“, „Надежда“, „П.Р.Славейков“, „Н.Михайловски“, Войнежа, Дебелец, Балван, Килифарево, Къпиново

Без предоставен общински сграден фонд са „Съзнание“ и „7 юли“

Народните читалища се задължават да осигурят наличие на обществено достъпен сграден фонд и помещения за нормално функциониране на читалищната дейност – осветление, отопление, изискуеми хигиенно-санитарни помещения и осигурен физически достъп за хора с увреждания. Настоятелствата се задължават да проявяват управленческа инициатива при стопанисване на читалищната собственост и набиране на собствени приходи за обновяване и поддържане на материално-техническата база във форма, позволяваща реализирането на набелязаните цели и типове дейности и комфортна работна среда за читалищните дейци, извършване на ремонтни дейности и обновяване на материално-техническата база с адекватни за съвременното техники и технологии. /компютри, мултимедийни проектори, озвучителна техника и др./

Повечето читалищни сгради са общинска собственост и в годишната им програма е необходимо да се залага потребността от ремонт.

Ремонтите на читалищните сгради съобразно **чл.23 ал 2.** от ЗНЧ трябва да се дофинансират от общинския бюджет.

VI. Финансиране

Читалищата финансират дейностите по програмата в рамките на държавната субсидия, собствени приходи и общинския бюджет по решение на Общинския съвет.

Субсидиите на читалищата се разпределят при строго спазване на чл. 23 от Закона за народните читалища и изработения от Министерството на културата и съгласуван с Министерството на финансите „Механизъм за разпределяне на общинската субсидия за читалищата“ и Указанията на МК. През 2016г. МК отпуска на читалищата в община Велико Търново 97 субсидирани бройки

Съобразно чл. 26 от ЗНЧ ал. 3 Програмата ще се изпълнява от читалищата въз основа на финансово обезпечени договори, сключени с кмета на общината.

Съобразно измененията в ЗНЧ от 2009г. читалищата имат право да извършват стопанска дейност, подпомагаща основната им дейност, /наеми от движимо и недвижимо собствено и предоставено им за ползване имущество, предоставяне на услуги и др./, като приходите от нея се насочват към издръжката им.

Програмата има финансово счетоводната отчетност, съобразена със законовите норми и изискваща да се водят грижливо и редовно приходно разходните документи. В срок до 31 януари на годината читалищните настоятелства трябва да изготвят

финансов отчет за предходната година и отчет за дейността, които да приемат на отчетно събрание.

Програмата има отворен характер и може да се обогатява в процеса на реализацията си с нови прояви и дейности в областта на читалищното дело.

ДАНИЕЛ ПАНОВ

Кмет на Община Велика Търново

